

A Sz. Szűzről nevezett kollégium a besztercebányai főtemplomhoz tartozott. Alapítása Róbert Károly idejébe esik. A könyv egy első lapján levő bejegyzés szerint még 1705-ben Besztercebányán volt s a tertioratus tulajdonát képezte.

KŐSZEG VÁROS KÖNYVEINEK LAJSTROMA

1614-BŐL.

THALY KÁLMÁNTÓL.

Néhai Chernel Kálmán jó barátom és rokonomnak, a hazai történelem szerény, de lelkes buvárának örökösei a mult év végén 45 darab régi iratot bocsátottak rendelkezésemre, melyeket az elhunyt hagyatékában találtak. Az 1484-től 1691-ig menő iratok többnyire Kőszeg város történetére vonatkozó művelődéstörténeti adatokat foglalnak magukban, s tartalmuk valószínűvé teszi, hogy a kőszegi városi levéltár rendezetlen irataiból kerültek a város történetét kutató Chernel Kálmánhoz. A bennük foglalt adatok közt igen sok van, a mit az érdemes tudós két kötetes monografiájában föl nem használhatott, mert ezek csak későbbben jutottak kezeihez. Ilyenek pl. egyezkedések a sopronyi hóhérral, boszorkány-égetési perek iratai s egy Tulok Szabó Miklós nevű nemesi jogaitól megfosztott csavargó egyén reverzálisa, melyben igéri, hogy «hitvány hegedülésével» senkit sem fog rossz útra téríteni. A nagybecsű iratokat a Magyar Történelmi Társulat 1893. október 5-iki választmányi ülésén mutattam be s a választmány úgy intézkedett felőlük, hogy a Történelmi Társulat fognak közzététetni s azután a társulat visszaszolgáltatja azokat Kőszeg város levéltárába. Kivételt csupán egy iratnál tettem, melyről már akkor megígértem, hogy a Magyar Könyv-Szemlében fogom ismertetni. Ez az egykoron a kőszegi parochián őrzött s a város tulajdonát képező könyvek lajstroma 1614-ből, melynek eredeti példánya *Conscriptio librorum 1614.* felirással 8 ívrétű oldalnyi terjedelemben maradt reánk. Az ülésen tett ígéretelemet most váltom be, midőn az érdekes könyvjegyzéket ezennel teljes szövegében közrebocsátom.

Beschreibungh der buecher, so im pfarhoff geinventieret worden den 16. Sept. 1614., zur gemeiner stadt Günsz bibliothekkh gehörig.

1. Tomus primus operum Lutheri latine.

4. Tomus 4. operum lat.

Tomus primus operum L(*utheri*) germanice...1.¹

3. Tomus 3. operum L(*utheri*) lat....1.

Homelieae Brentii lat.

*Nicolaus de Lyra lat. supra bibliam.²

*Tomus 4. Luteri germ....4.

*Tom. 7. Luteri germ....1.

Historiae ecclesiasticae.

*Adagia Erasmi.

*Tomus 8. Luth(*eri*) germ... 8.

Calepin(*us*) lat.

Tomus 2. Lutheri lat.

Thomae de Aquino supra euangelia lat.

*Tomus 5. Lutheri germ.

*Postilla Lutheri germ.

Brentius super Iohannem.

Kirchen cronica Eusebii germ.

*Tomus 3. Lutheri germ... 3.

Tomus Ioan(*nís*) Bebelii lat.

Nicolai de Lyra postilla.

Tomus 2. Lutheri germ...2.

*Nicolai de Lyra supra novum testamentum lat.

In 4-to.

Ioannis Scholi Latina postilla.

Friderici Nauseae postilla germ.

Iacobi Andreae supra cathechesim germ.

Ioan(*nís*) Spangenberggeri catholicismus.

*Extractus über alle buecher Lutheri germ.³

¹ A rövidítéseket, a hol lehetett, feloldtam; a szerzők rövidítve írt neveit zárjel közt dőlt betűkkel egészítettem ki.

² A csillaggal megjelölt címek előtt vastag czeruzával húzott vonás látható, valószínűleg a mult század végéről vagy e század elejéről.

³ A vonás alatt czeruzával: *N.B.*

In folio.

- *Biblia Latina
 Suidae historiae.
 Dominici Nani polyanthaea.
 *Kirchenordnungh Brandenburg.
 *Catholisch meszbuech.
 *Tomus 6. Lutheri germ. . . . 6.
 Sebastiani Franckh cronica
 *Iosephi Historia de bello Iudaico germ.
 *Sebastiani Franckhei versiegelts buech.
 Ioan(nis) Carionis concordantiae ss. scripturae.
 Concordantiae sacrae scripturae.
 Opera divi Gregorii.
 Joan(nis) Bren(tii) in acta apostolorum.
 *Titi Liuii opus historicum.
 *Hudalr(icus) Zuinglius.
 *Teuscher theologer.
 Iacobi Philippi monachi opus.
 Aretii commentaria super euangelia.
 Cassiodorus super psalmos.
 Huberti Iesus Syrach.
 Nicolai Selnecceri super psalmos David.
 ✓ Erasmi Sarterii hauszhaltungh.

In 4-to.

- Henrici Geisleri confessiones.
 *Scherwickeri super psalmos poenitentiales.
 **Luther in epistolam ad Galathas lat.¹
 Theophilacti super omnes epistolas Pauli.
 *Iacobi Fabri supra euangelia Lucae et Ioannis.
 **Postilla incerti authoris.
 Exhortationes Huttenii.
 Corpus doctrinae Wiganti germ.

¹ A két csillaggal ellátott címek a vonáson kívül egy *a* betűvel vannak megjelölve.

Est rect. Vng. Iansenii tractatus de ecclesia.
 Postilla Spangenberggeri germ.¹
 Flacci Illyrici de coena domini.
 Claremonten(sis) explicatio super linguam Haebraicam.
 **Historiae Lutheri teutsch.
 Historiae martirum Ludowici Rabii.
 Decretales Gregorii.
 Papsts geprengh.
 Hypomnemata Oecolampadii.
 Harmoniae euangelistarum Lauren(tii) Rotman.
 **Der himlische musicckhej künst Waltheri.
 Christoff Fischer, explicatio passionis Christi.
 Iacobi Andreae 10 conciones super cathechismum.
 **Varii tractatus Lutheri germ.
 Heszhusii 10 conciones von der rechtfertigung.
 Nicolai Galli conciones catheheticae.
 Mathesii Historiae de vita Lutheri.
 Spangenberggeri de vita pontificum germ.
 Sellnecceri de iustificatione germ.
 Liber manuscriptus super omnia euangelia.
 Selnecceri lamentationes Esaiae.
 *Liber manuscriptus Lutheri super epistolam ad Galatas.²
 Petri Hispani epithomae logicale.
 *Ioan(nis) Brentii super epistolam Pauli ad Galatas.
 Protestatio Schnepfii.
 Dess catholisch glaubenss grundfestungh.
 Nicolai Selnecceri pedagogia Christiana.³

¹ Elébe írva czeruzával: *Glaser*.

² Elébe írva czeruzával: *ad Roman*.

³ A lap alján, mely a czímmel végződik, a következő, czeruzával írt sorok olvashatók:

1. *Apologia M(arci) Flaccii Illirici*.
2. *M. Christ. Schwe... epitome*.
3. *Wider bösen 7 teuffel Spangenberg*.
4. *3 conciones Pauli Hirsbecken*.
5. *Liber papisticus sine titulo*.

In octavo.

- Ioan(*nis*) Wigandi explanatio super euangelia.
 *Caesarii dialectica.
 Philippi logica.
 *Fortii dialectica.
 Ioan(*nis*) Brentii postilla.
 Ciceron(*is*) epistolae.
 Opuscula Dionisii Carthausiani.
 Homeri Odissiae graece.
 Ciceronis (*de*) officii(*is*).
 Agenda ecclesiastica.
 Ioan(*nis*) Bohemi de omnium gentium moribus.
 Ruberti commentatio super Ioannem.
 Contiones Lutheri de oeconomia ecclesiastica.
 Erasmi Sarcerii explanatio super epistolas Pauli.
 *Oecolampadii super epistolam Ioannis.
 Nicolai Hemmingii postilla lat.
 *Lucae Lossy questiones super euangel(*ia*).
 Erasmi Sarcerii epistola super euangelia.
 Bullingeri super acta apostolorum.
 Ioan(*nis*) Matthesii de matrimonio germ.
 Explanatio super Esaia Viti Diderici.
 Hegendorffii super epistolas Pauli.
 Chronologia Eysengreimi.
 *Loszius super euangelia et epistolas dominicales.
 *Georgii Major(*is*) super epistolas Pauli orationes.
 Cyriaci Spangenberg von der geistlichen wirthschaftt.
 *Georgii Major(*is*) 3. pars homeliarum.
 *Wellerus super psalmos.
 *Philippi questiones variae.
 Orationes Quintiliani.
 Ioan(*nis*) Brentii super Salomonem explicatio.
 Ciceron(*is*) orationes.
 Waltnerus, informatio super persecutos Christianos.
 Iodoci Hockergerii de utraque clave ecclesiae.
 Laurentii homeliae.
 Theophilacti enarrationes super euangelistas.

- Andreae Musculi gulden-kleinoth.
 Lutheri orationes quotidianae germ.
 Colloqa (*így*) Erasmi.
 Huszii Epistolae.
 Cornelii Agrippae tractatus varius.
 *Divi Petri epistolarum interpretatio.
 Lamberti commentatio super Lucam.
 Ioan(*nes*) de Turre.
 *Melanthon super Virgilium.
 Brent(*ius*) super librum primum Mosis.
 *Paraphrases super epistolas Pauli incerti authoris.
 Brent(*ii*) et Lutheri tractatus de persecutione.
 *Melanthon super euangelia.
 *Melanthon(*is*) magna theologia.
 Glurean(*us*) super commentaria Caii Iulii Caesaris.
 *Ruberti Duricen(*sis*) de victoria verbi dei.
 *Erasmi de matrimonio.
 Sermones Thomae de Aquino.
 Ioan(*nis*) Valesii de regimine vitae humanae.
 *Breuiar(*ium*) Romanum.
 Ioan(*nis*) Cogleri imagines verbi dei.
 Domini Nicolai Hannopo explanatio omnium ss. scripturarum.
 Ioan(*nis*) Syluani Christiana confessio.
 Ioan(*nis*) Iemnicii postilla.
 Philippi annotationes super Mattheum.¹
 Laur(*entii*) Vallae annotationes super euangelistas.²
 Andreae Althammeri conciliationes locorum ss. scripturae.
 *Ruberti abbatis officia de rebus divinis.
 *Breviarium Romanum.
 Arthopiei super euangelia.
 Conciones Sauonorolae.

¹ Elébe írva czeruzával: *adest*.

² Elébe írva czeruzával: *adest*. Utána a lap alján betoldva, szintén czeruzával:

Postillatio Bugenhagii.

Index locorum comm. Philippi.

Confutatio doctorum . . . Luther.

Majoris postilla.
 Anthonii Coruini postilla.
 Francisci Lamberti commentaria.
 Huberini postilla.
 *Erasmi de ciuilitate morum.
 Filippi annotationes in euangelia.
 Sententiae Ciceronis.
 *Liber paruus iuridicus. Rubricae iuris.
 Ioan(nis) Buggenhagii postilla.
 Regnum papisticum Hasolteri.
 Iobi Finczelii wunderzeichen.
 Plutarchi isagoge.

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUMI KÖNYVTÁR ŐSNYOMTATVÁNYAINAK JEGYZÉKE.

HORVÁTH IGNÁCZTÓL.

— Harmadik közlemény. —

1491.

367. BONATUS (GUIDO). Liber astronomicus. Augsburg, Ratdolt Erhardnál, 1491. 4r. 422 levél.

Hain, 3461.

Inc. c. a. 931. A címlap felső szélén XVI. századi kéztől: *Quis mihi sit dominus, lector, si forte requiris: Ingolstattensis, Carnerius Daniel.*

368. STATUTA provincialia Salisburgensia. Augsburg, Ratdolt Erhardnál, 1491.

1a. l. a könyv címe a₁ jelzettel: Statuta Prouincialia.
2a. l. a₁ jelzettel: A honorem laudē et gloriam oipotēntis dei: gloriose virginis marie: | tociusq; celestis curie triumphantis: et incrementū fidei xpiane. (A 11. levelen az Innocentius papa című fejezet latin és német, a 15^{b.}, 16. és 17^{a.} lapok csak